

LAUDATO SI'

Reforma misyjna

Ta encyklika nie została przyjęta w Polsce z wielkim entuzjazmem. Jednak **możemy mówić o jej misyjności**. Z siedmiu powodów.

MS. FRANCISZEK JABŁOŃSKI
Wikariusz Biskupi ds. Misji

18 czerwca 2015 r. została opublikowana encyklika papieża Franciszka *Laudato si'* („Pochwalony bądź”) poświęcona trosce o wspólny dom. Tytuł pochodzi ze słynnej „Pieśni słonecznej” św. Franciszka z Asyżu. Encyklika ta, licząca około 160 stron, podzielona jest na sześć rozdziałów: „Co się dzieje w naszym domu”, „Ewangelia stworzenia”, „Ludzki pierwiastek kryzysu ekologicznego”, „Ekologia integralna”, „Wytyczne i działania”, „Edukacja i duchowość ekologiczna”. Dokument zawiera ponad 40 tysięcy słów, a do najczęściej występujących należą: ubodzy (61), kryzys (28) i Jezus (23). Nieprzypadkowy zapewne jest dzień podpisania encykliki – uroczystość Zesłania Ducha Świętego (24 maja 2015 r.).

Troszczyć się o świat

Papież już na samym początku encykliki ukazuje ją jako kontynuację poprzedniej adhortacji: „w mojej adhortacji »Ewangelii gaudium« pisałem

do członków Kościoła, aby zmobilizować ich do reformy misyjnej, której trzeba jeszcze dokonać” (LS 3), a następnie wskazuje na cele jej napisania. Pierwszym jest „nawiązanie dialogu ze wszystkimi w odniesieniu do naszego wspólnego domu” (LS 3), a drugim włączenie jej w nurt nauczania społecznego Kościoła: „mam nadzieję, że ta encyklika, dołączając do nauki

WATYKAN. Audiencja na Placu św. Piotra

społecznej Kościoła, pomoże nam rozpoznać wielkość, pilność i piękno stojącego przed nami wyzwania” (LS 15).

Ryszard Szmydki OMI, sekretarz generalny Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary z Rzymu, w swoim referacie na spotkaniu środowisk zaangażowanych w misje w Polsce, które odbyło się w dniach 15–17 IX 2015 r. w Częstochowie, nawiązał do tematu misyjnej reformy we wspomnianej adhortacji. „Papież Franciszek od początku swego pontyfikatu wprowadza nowy styl pasterzowania (prostota, ubóstwo, bliskość ludzi ubogich) i głoszenia Ewangelii – mówił sekretarz. – Z mocą wzywa cały Kościół do ewangelicznej odnowy i do »misyjnego nawrócenia«. Możemy powiedzieć, iż papież Franciszek rozpoczął nowy okres w życiu i misji Kościoła w świecie. Należy mówić już nie tyle o nowej ewangelizacji, co raczej o nowym etapie ewangelizacji”.

Wskazując na nowe wyzwania zawarte w adhortacji „Ewangelii gaudium”, o Ryszard Szmydki nawiązał także do wyzwań zawartych w encyklice „Laudato si'”, w której papież Franciszek mówi o wielkim wyzwaniu, jakim jest troska o stworzenie (por. LS 14).

O ekologii

Laudato si', mi' Signore - Pochwalony bądź, Panie mój, śpiewał święty Franciszek z Asyżu. W tej pieśni przypominał, że nasz wspólny dom jest jak siostra, z którą dzielimy istnienie, i jak piękna matka, biorąca nas w ramiona: »Pochwalony bądź, mój Panie, przez siostrę naszą, matkę ziemię, która nas żywi i chowa, wydaje różne owoce z barwnymi kwiatami i trawami. Ta siostra protestuje z powodu zła, jakie jej wyrządzamy nieodpowiedzialnym wykorzystywaniem i rabunkową eksploatacją dóbr, które Bóg w niej umieścił. Dorastaliśmy myśląc, że jesteśmy jej właścicielami i rządcami uprawnionymi do jej ograbienia.

ZOB.: LAUDATO SI' 1,2

Nauczanie papieża

Przemoc, jaka istnieje w ludzkich sercach zranionych grzechem, wyraża się również w objawach choroby, jaką dostrzegamy w glebie, wodzie, powietrzu i w istotach żywych. Z tego względu wśród najbardziej zaniedbanych i źle traktowanych znajduje się nasza uciskana i zdewastowana ziemia, która «jęczy i wzdycha w bólach rodzenia» (Rz 8, 22). Zapominamy, że my sami jesteśmy z prochu ziemi (por. Rdz 2, 7).

ZOB.: LAUDATO SI' 1,2

Dwa wymiary misji

Chcąc wskazać na elementy wymiaru misyjnego nowej encykliki papieża Franciszka, odwołajmy się najpierw do dekretu „Ad gentes” Soboru Watykańskiego II. Wymieniono w nim cztery doczesne wymiary misji: soteryczny (zbawczy) – głosiciel Ewangelii ma ze swych słuchaczy uczynić uczniów Chrystusa (por. DM 11-14); eklezjalny (kościelny) – przez działalność misyjną powstaje Kościół lokalny (por. DM 15-18); kosmiczny – jak przez grzech pierworodny została skażona cała przyroda, tak przez działalność misyjną świat ma stać się lepszy, bardziej sprawiedliwy; człowiek ma być wyzwolony od nienawiści i dyskryminacji (por. DM 8) i eschatyczny (ostateczny) – misje są zgromadzeniem wszystkich ludzi w jedną, z Bogiem zjednoczoną rodzinę (por. DM 9). Na pierwszy plan wysuwa się to, że papież Franciszek dogłębnie omawia w swojej encyklice dwa wymiary misji: kosmiczny i eschatyczny.

Misyjne źródła informacji

Po drugie trzeba podkreślić, że źródłem informacji dla papieża są w większości dokumenty episkopatów z całego świata. To pokazuje, że z jednej strony Franciszek, pisząc encyklikę, chciał ją uargumentować głosem z całego świata, a z drugiej ukazać powszechność Kościoła i ważność nauczania Kościoła w poszczególnych rejonach świata.

Papież cytuje wypowiedzi aż z 15 konferencji episkopatów: Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Argentyny, Boliwii, Brazylii, Filipin, Japonii, Kanady, Meksyku, Niemiec, Nowej Zelandii, Paragwaju, Południowej Afryki, Portugalii, Republiki Dominikany, Stanów Zjednoczonych. W dokumencie o takiej randze jest to zapewne novum. Ponadto przywoływane są nauczania papieży zawarte w ośmiu encyklikach i dwóch listach apostołskich, w orędziach na Światowy Dzień Pokoju papieża Pawła VI, Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, a także w adhortacji „Ewangelii gaudium”. Ponadto kilka razy papież Franciszek cytuje dokument Papieskiej Rady Iustitia et pax pt. „Kompendium nauki społecznej Kościoła”.

Dla wszystkich

Po trzecie, przyglądając się adresatom tego dokumentu, również dostrzeżemy misyjne konotacje tej encykliki. Papież jako zastępca Chrystusa na ziemi, jako głowa Kościoła katolickiego, kieruje swoją encyklikę nie tylko do katolików i wierzących, ale do wszystkich ludzi dobrej woli,

Encyklika „Laudato si’” została okrzyknięta ekologiczną. Warto jednak zwrócić uwagę na odniesienia do misji i posłannictwa każdego chrześcijanina. Okazuje się, że troska o wspólny dom, jakim jest ziemia, to również działalność misyjna.

ponieważ „wszyscy możemy współpracować jako narzędzia Boga w trosce o stworzenie, każdy ze swoją kulturą i doświadczeniem, swoimi inicjatywami i możliwościami” (LS 14). Bo „dziś zarówno wierzący, jak i niewierzący są zgodni, że ziemia jest zasadniczo wspólnym dziedzictwem” (LS 93).

Misyjna opcja na rzecz ubogich

Czwartym misyjnym wymiarem encykliki jest troska papieża o najuboższych. Misyjne posłannictwo Kościoła odnosi się do głoszenia Ewangelii, zakładania Kościoła, ale także promocji osoby ludzkiej. Papież w encyklice staje w obronie najbiedniejszych, najsłabszych i odrzuconych, bo o ile bogaci się „wyżywią”, to o tyle biedni nie poradzą sobie sami. Podaje wiele przykładów: między innymi wyczerpywanie się zasobów ryb przyczynia się do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej szczególnie tych osób, które żyją z rybołówstwa tradycyjnego i nie mają innego źródła utrzymania; zanieczyszczenie wody dotyka przede wszystkim najbiedniejszych, których nie stać na zakupienie butelkowanej wody mineralnej (LS 48).

Mała droga misji

Po piąte misyjny wydźwięk w encyklice „Laudato si’” widoczny jest także we fragmencie, w którym papież przywołuje przykład św. Teresy od Dzieciątka Jezus – patronki misji i zachęca do praktykowania „małej drogi miłości, by nie przegapić okazji do dobrego słowa, uśmiechu, każdego małego gestu, zasiewającego pokój i przyjaźń” (LS 230). Jest to często zapomniane narzędzie naszego apostołowania i misyjnego posługiwania. W tym duchu wypowiedział się kard. Luis Antonio Tagle z Filipin na Międzynarodowej Konferencji w Rzymie poświęconej 50. rocznicy ogłoszenia dekretu Ad gentes (Rzym, 21-23 IV 2015 r.). Nawigując wówczas do bycia współczesnym

D G Ł O S Z E N I E B E Z P Ł A T N E

Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej

BODZANÓW

Dom rekolekcyjno-wypoczynkowy
w przytulnym otoczeniu przyrody

Zapraszamy

Kontakt:
www.klasztor.bodzanow.oblaci.pl
tel.: 604 621 045

NEPAL. Żebrak proszący o pomoc w świątyni w Katmandu

WATCH SMART

uczniem – misjonarzem, powiedział: „Często słyszę, że misje kosztują, że potrzeba pieniędzy. A czy nas wiele kosztuje uśmiech podarowany drugiemu człowiekowi jadącemu z nami w tramwaju?”.

Misje wśród imigrantów

Po szóste, papież wskazuje na współczesne misyjne wyzwanie dla Kościoła, jakim są migranci „uciekający od biedy”. Noszą oni ciężar swego życia, pozostawieni samym sobie, bez jakichkolwiek norm dotyczących ochrony. Niestety istnieje powszechna obojętność wobec tych tragedii, które dzieją się w różnych częściach świata. Franciszek twierdzi, że brak reakcji na dramaty naszych braci i siostr jest oznaką utraty owego poczucia odpowiedzialności za naszych bliźnich, na której opiera się każde społeczeństwo obywatelskie (LS 25).

Misje we własnej rodzinie

Po siódme, papież wskazuje także na misyjne wychowanie w rodzinie, które polega na uczeniu się od dzieciństwa dzielenia się z innymi. „W rodzinie uczymy się prosić o pozwolenie, nie popadając w serwilizm, mówić »dziękuję«, dając wyraz szczeremu docenieniu tego, co otrzymujemy, opanowania agresji lub chciwości i proszenia o przebaczenie, gdy wyrządzimy jakieś zło. Te małe gesty szczerzej uprzejmości pomagają budować kulturę życia dzielnego z innymi i szacunku dla tego, co nas otacza” (LS 213).

Encyklika „Laudato si” papieża Franciszka, ze względu na główny temat troski o ziemię, jest niestety często pomijana w głównym nurcie nauczania Kościoła w Polsce. Za to bardzo dobrze została przyjęta przez środowiska zazwyczaj wrogie Kościołowi, a powstała dzięki misyjnym Kościołom lokalnym. W jej treści można odnaleźć wiele intuicji misyjnych, chociażby preferencyjną troskę o ubogich, uniwersalne posłanie misyjne wszystkich chrześcijan czy troskę o otaczający świat.

MD

Ks. dr Franciszek Jabłoński
(ur. 1964 r.) misjolog, publicysta, autor
książek misyjnych